

Posudek vedoucího diplomové práce

Bc. Jaroslav Bureš

The Usage of Paronomasia in the Language of the Media

Vedoucí práce: PhDr. Petra Huschová, Ph.D.

Oponent práce: Mgr. Eva Nováková

Teoretická část

Teoretická část se skládá ze 2 kapitol. V první autor definuje a popisuje paronomázií, ve druhé představuje diskurz novinových titulků a reklamních sloganů.

Hlavním cílem kapitoly 1 je kategorizovat paronomázií a stanovit kritéria, na jejichž základě budou výskyty v sebraném korpusu klasifikovány a interpretovány. Tato stěžejní kapitola je bohužel velmi stručná (pouze 11 stran textu) a některé klíčové termíny/koncepty nejsou adekvátně a dostatečně podrobně popsány, což se negativně odráží v analýze, např. v 1.3.2 není jasně vysvětlen rozdíl mezi termíny *homonymie* a *homografie* – následně u některých formálně identických výskytů hovoří autor o homonymii, jinde o homografii (viz otázka k diskusi 1). Obsah 1.3.2 měl být zpracován mezi lexikálně-sémantické paronomázie v 1.3.4. Podkapitoly 1.3.1-1.3.4 bohužel jasně nevymezují kritéria klasifikace jednotlivých kategorií pro analýzu; místo podrobného popisu vybraných teoretických východisek na základě kritického hodnocení akademických zdrojů se věnují diskusi ilustrativních příkladů, což znamená, že pro analýzu nepředstavují kvalitní teoretický rámec. V 1.2.1 jsou krátce představeny obecnější taxonomie slovních hříček, jedná se ale především o výčty různých lingvistických prostředků bez bližšího komentáře; autor neuvádí, jak k těmto klasifikacím přistupuje.

Kapitola 2, jejímž cílem je představit diskurz novinových titulků a reklamních sloganů pro analýzu, je zpracována velmi podrobně a má stejný rozsah jako klíčová kapitola 1. Teoretické poznatky v této kapitole nejsou vždy relevantní a nejsou v analýze využity (např. 2.2.1, 2.3.1) nebo se zbytečně opakují. Chybí shrnutí odlišností/podobností mezi popisovanými typy diskurzu.

Práce se zdroji

Práce se zdroji vykazuje nedostatky. Na několika místech autor k definování lingvistických termínů místo relevantních akademických zdrojů využívá běžné slovníky, což do diplomové práce nepatří. Ve stěžejních podkapitolách 1.3.1-1.3.4 z 10 relevantních zdrojů uvedených v bibliografii systematicky využívá pouze několik. Autor se snaží poznatky z různých zdrojů porovnávat, někdy se ale opakují a text není koherentní (např. 1.3.1); některé části se opírají pouze o jeden zdroj (např. vymezení polysémie, definice paronymie pouze na základě slovníku, 2.2.3, 2.2.5). Dále se objevují nesrovnalosti v odkazování na zdroje (např. str. 16), chybné vrocení zdrojů (str. 19), Chuandao (str. 19) nebo opakovaně zmiňovaný Ducháček nejsou v bibliografii, u zdroje Alexander chybí v bibliografii vrocení. Sekundární zdroje nejsou využívány k podpoření zjištění v části analytické.

Praktická část

Praktická část je poměrně obsáhlá (31 stran). V 3.1 autor formuluje cíle a hypotézy, v 3.2 představuje sebraný korpus. První část analýzy (3.3) se opírá výlučně o taxonomii paronomázie dle Giorgadzové představené v 1.3.4. Druhá část (3.4-3.8) se věnuje zajímavým postřehům a zjištěním, je ale škoda, že prezentuje především jednotlivosti, tzn. že autor na určitá zjištění u několika příkladů opakovaně poukazuje, ale nehodnotí je systematicky a komplexně s ohledem na kategorie paronomázie. V této části se zbytečně opakuje diskuse některých již zmíněných příkladů (např. str. 54).

V první části analýzy (3.3) jsou nejproblematictější kategorií strukturně-syntaktické paronomázie, např. *Caution: Blind man driving* (str. 37) se netýká jen syntaktické struktury, ale i změny významu slova *blind*; podobně *stoned* v př. na str. 41. Změna slovního druhu/užití v jiné syntaktické struktuře se často týká i významového posunu, toto však není v teorii (1.3.4) dostatečně rozpracováno. Shrnutí zjištění na str. 43-45 uvádí pouze tabulky a popis kvantitativních dat, která byla zmíněna v předchozích částech podkapitoly 3.3; bylo by tedy vhodnější tabulky zařadit k příslušným částem textu. V tomto shrnutí chybí interpretace dat, je zde pouze krátký komentář k homofonii.

V analýze se objevují diskutabilní a chybné interpretace, např. *pot* (str. 42), *lawn/law* (str. 58) nebo *cyber/cybear* (str. 75) nejsou příklady homofonie; rozlišování homonymie a homografie (viz otázka 1 níže); interpretace příjmení Weiner (str. 48) jako případu polysémie. V 3.4 autor uvádí pouze dva příklady, ve kterých se vyskytlo více druhů paronomázie, toto zjištění je zavádějící (viz kategorie strukturně-syntaktické, *Leopard hooked to pot, but not stoned* nebo *pain in the glass*).

Jazyková a formální stránka

Po formální stránce práce splňuje požadavky. Nedostatky se týkají především příkladů: v části praktické nejsou číslovány, takže na ně nelze odkazovat; příklady v textu (část teoretická) nejsou kurzívou; chybí číslování příkladů v korpusu.

Jazykové zpracování vykazuje nedostatky a bohužel snižuje kvalitu práce. Objevují se gramatické chyby (*puns ... has str.9, this subchapter ... codify str. 15, this subchapter will comment ... and explains str. 28*), chyby v interpunkci (čárka před *that*), v užití členů (chybí členy před podstatnými jmény v singuláru), nadužívání některých slov (sloveso *write* při parafrázování zdrojů). Porozumění textu místy ztěžují nejasné formulace myšlenek (např. str. 49 "*this pun is even followed by a phrase taken literally (and therefore making the headline combined), further adding to the double sense of Weiner.*"). Výzkumná otázka není vhodně formulovaná. Autor místy nevěnuje dostatek pozornosti terminologii a místo *lexikálně-sémantická* používá chybně *strukturně-sémantická* (např. str. 45). Názvy kapitol v části teoretické by měly být konkrétní.

Návrh otázek a podnětů pro diskusi při obhajobě

1. Definujte termíny *homonymie* a *homografie*. Vysvětlete, na základě jakých kritérií jste výskyty klasifikoval, např. *joint* (str. 39) homonymie, *flush* a *full house* (str. 36) homografie, *Weiner* (str. 53) homografie, v korpusu *suck* (str. 75) homografie, *suck* (str. 78) jednou homografie, jednou homonymie. V tabulce na str. 44 homonymie vůbec uvedena není.
2. Přehodnoťte výskyty v kategorii strukturně-syntaktické paronomázie. Jak častá je kombinace strukturně-syntaktické a lexikálně-sémantické kategorie?
3. Zhodnoťte 3.6 a 3.7 s ohledem na kategorie paronomázie dle Giorgadzové. Převládá u výskytů v těchto podkapitolách paronymie nebo homonymie a proč?
4. Polysémie je v rámci lexikálně-sémantické kategorie překvapivě nejméně četná, přestože mnoho slov je polysémních. Jak lze toto zjištění vysvětlit?
5. Zhodnoťte roli kontextu při interpretaci a klasifikaci sebraného korpusu. Jaký druh kontextu je pro interpretaci klíčový?

Hodnocení

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem navrhuji hodnocení **E (dobře)**. Očekávám ale, že se autor během obhajoby ke zmíněným problematickým bodům adekvátně vyjádří, pokusí se je objasnit, a chybějící informace doplní.

V Pardubicích dne 11.8. 2022

PhDr. Petra Huschová, Ph.D.